

A dolgozó nők egészségének és testi épségének védelme

Irányelvek a nők foglalkoztatásának további növelésére

A Magyar Közlöny október 21-i száma közli a munkatügyi miniszter rendeletét a nők megfelelő foglalkoztatásának elősegítéséről, egészségének, testi épségének védelméről. A rendelettel egy időben a Szakszervezetek Országos Tanácsa, a Magyar Nők Országos Tanácsa és a Munkaügyi Minisztérium irányelveket adott ki a nők foglalkoztatásának további előmozdítására. Az irányelvek célja, hogy a gazdaságirányítási rendszer készülő reformjának szellemében segítse a vállalatokat a munkaerővel való tervszerűbb, racionálisabb gazdálkodásban. A rendeletet ilyen módon szervesen kiegészítő irányelveket a Munkaügyi Minisztérium hivatalos lapja, a Munkaügyi Közlöny eheti száma közli az új jogszabállyal együtt.

A rendelet tulajdonképpen módosítja a régi jogszabályokat, amely bizonyos szakmákban mechanikusan tiltja a nők foglalkoztatását, de amely tiltó szabály a technika előrehaladása, a technológiai módszerek korszerűsödése következtében ma már nem állja meg helyét. A módosítás lényege az, hogy az eddig kategorikusan központilag felsorolt foglalkoztatási tilalmak helyett *elvéleg határozza meg az ártalmakat és a vállalatokra bizza annak megállapítását, hogy területükön mely munkakörök, munkahelyek alkalmazhatók a nők foglalkoztatására, illetve hol lehet feloldani a nőkre vonatkozó eddigi foglalkoztatási tilalmat, a technika fejlődésének eredményeként.* A rendelet értelmében a vállalati igazgatónak a szakszervezeti bizottsággal és az üzemszervezéssel — ahol fizetős orvos van — ahol fizetős orvos nincs, a tanács egészségügyi osztállyal — egyetértésben részletes jegyzéket kell készítenie üzemének azokról a munkahelyei-

ről, ahol nők nem foglalkoztathatók. A rendelet melléklete példaként felsorolja azokat a munkaköröket, amelyekben a tilalom általában fennáll. Ha a felsorolt munkakörök valamelyikében a vállalatnál a tilalom alapját képező ártalom, vagy veszély nem fenyeget, a tilalmi jegyzékbe való felvétele alól fölmentést lehet kérni.

A SZOT-nak, a Magyar Nők Országos Tanácsának és a Munkaügyi Minisztériumnak a rendelettel egyidejűleg kiadott irányelvei hangsúlyozzák, hogy a nők további munkába állítását, foglalkoztatásának növelését nemcsak a harmadik ötéves tervben jelentkező munkaerő-szükséglet, hanem az *általános társadalmi, politikai, gazdasági fejlődés, valamint a nők igényei is* szükségessé teszik, főként ha figyelembe vesszük a fiatal lányok tudatos munkára nevelését, felkészülését és határozott munkabálpései törekvéseit. Még inkább vonatkozik ez az 1970 utáni évekre. A nép-gazdaság munkaerő-szükség-

letének kielégítése, a munkaerő tervszerűbb elosztása és racionálisabb felhasználása érdekében tehát elengedhetetlen, hogy a nőknek *alkalmas munkahelyekre* — a munkaerőhelyzet alakulásától függően — *a lehető legnagyobb mértékben* nők számának növelése szükséges. Ezért a vállalatok hatékonyabban törekedjenek arra, hogy munkaerő-igényüket mind nagyobb mértékben nők munkába állításával fedezzék. A nők fokozottabb foglalkoztatását elsősorban a nem hagyományos jellegű, de egyébként nők számára is alkalmas területeken kell szorgalmazni.

Hangoztatja többek között az irányelv, hogy a dolgozó nők számának növelése *szükséges teszi a vállalati szociális és egészségügyi létesítmények további bővítését.* Végül pedig rámutat: a nők fokozottabb munkába állítása érdekében törekedni kell a vállalatoknak olyan közhangulat megteremtésére, amely a nők alkalmazásával szembeni *indokolatlan előítéleteket* megszünteti.

Ciklámén kétszáz változatban

Megkezdődtek a téli virág-szezon előkészületei a Kertészeti Kutató Intézetben. A téli hónapok legnépszerűbb csereszes virágának, a cikláménnek 200 változatát vizsgálják, értékelik. Tavaly az NDK, az NSZK, Anglia, Dánia és Svédország legnagyobb virágnevelő cégeitől beszerezték az új fajtaikat, s most megkezdték ezekkel az első összehasonlító kísérleteket. A legtöbb, legszebb és

legtartósabb virágú fajták legjobb példányait választják ki anyatöveknek, ezek elszaporításával frissítik majd fel a nagyüzemi kertészetek meglehetősen leromlott ciklámén állományait.

Bár a ciklámén divat, eltérően sok más virágtól, meglehetősen konzervatív, most mégis van újdonság. Ez a kistermetű, apró lombozatú, úgynevezett Doppel-Fenster ciklámén, nevét onnan kapta, hogy elfér a kettős ablak között. Előnye: a fűtött szobában hamar elhervadó növény az ablakban hosszú hetekig megőrzi virágait.

Fürge kiskocsi robbog az országúton. A kocsi után vontató. Rajta jól látható felírás: Sugárveszély!

A kocsi megáll egy hatalmas kerítés előtt és tülköl. A dudaszóra megjelenik egy ember és kinyitja a kétszárnyas kaput. A kocsiból két fehér köpenyes fiatal ember száll ki, s szerszámokat, fogókat, műanyagzsákokat szed elő a lakattal lezárt utánfutóból.

Kezdődik a különös temetés. A „sírhely” egy 4 méter mély betonbunker, amelyben hamar eltűnnek a zsákok. Ezután a fedelet ráhúzzák a bunker tetejére.

Amit eltemettek, az ország valamelyik vidékéről származó izotóp, amely a tudományt, az egészségügyet, az ipart, vagy a mezőgazdaságot szolgálta. Mútan már a célnak nem felel meg, eltűnt az izotóptermelésben — időtlen ideig.

Korszerű panelüzem

A Lakóépülettervező Vállalat dolgozóinak korszerű panelüzemet terveztek, amelynek berendezését elsőnek a 25-ös Építőipari Vállalat dolgozói próbálták ki. Az üzem évente 400 lakás építéséhez gyárt majd nagy paneleket. Első termékeiből Újpesten építenek kísérleti lakóházat. A kilencemeletes kísérleti ház most került tétő alá. A panelüzem gépeit leszerelik és a napokban elszállítják első állomáshelyére, Szolnokra.

A kísérleti ház érdekessége, hogy a nagy panelek csak a lakásokat választják el. A szobák között ugyanis áthelyezhető, tapétázott válaszfalakat szerelnek fel. Műszaki újdonság az Építéstudományi Intézet kutatóinak eljárása: a kísérleti ház homlokzati paneleinek felületét különleges lángszóróval égetik. A magas hőfokon a panel anyagához kevert tufa-zúzalék megolvad és sötétszürke üvegréteggel vonja be az elem felületét.

Kezdődik a TIT biológiai szabadegyeteme

Egy évvel ezelőtt a TIT Csongrád megyei Szervezetének Biológiai Szakosztálya és a megyei tanács művelődési osztálya rendezésében biológiai szabadegyetem indult. A biológiai alapkérdései

korszerű megvilágításban címmel. A II. tanév most, október 23-án, vasárnap délután 11 órakor kezdődik az orvosegyetem szemklinikai tantermében. A tanévnyitó folytatódó előadást dr. Ivánovics György akadémikus, egyetemi tanár tartja. A *virussok és a víruskutatás* címmel. A következő előadások is minden hónapban az előzetes program szerint megjelölt vasárnapon, délután 11 órakor a szemklinikán lesznek. Az előadássorozat további előadásai a molekuláris biológia alapjait, a szerkezet és működés összefüggését, a klasszikus öröklést, a molekuláris genetikát, az emberi öröklődő betegségeket és az életközösségek problémáit fogják tárgyalni. Az a célkitűzésünk, hogy előadássorozatunkban a felső-

fokú ismeretterjesztés igényeit szolgáljuk. Az elmúlt tanév tapasztalatai azt mutatják, hogy Szeged város értelmisége megértette törekvéseinket és általában támogatja munkánkat azáltal, hogy előadásainkat igen szép számban látogatta.

A most induló II. tanévben ismét számítunk különösen egyetemi, főiskolai, középiskolai tanároknak, a biológia iránt érdeklődő vezető pozícióban levő értelmiségiekre, de számítunk az egyetemi és főiskolai hallgatókra, a középiskolák felső osztályainak tanulóira is. Ezúttal is kérjük mindazokat a szerveket és intézményeket, amelyek a TIT e fontos kulturális megmozdulását támogatni tudják, hogy a továbbiakban is segítsenek munkánkban.

Dr. Kiszely György

egyetemi tanár, a TIT Csongrád megyei szervezete biológiai szakosztályának elnöke

Öregek a napköziben

Majdnem egyedül vannak. A világot párszor pár négyzetméteres albérlés, vagy főbérlés jelent számukra. És a többiek?

A napköz, amely 10-től este 7 óráig van nyitva, főleg délelőtt áll „hivatása magaslatán”. Ebédozások. Mondták is, hogy délelőtt menjenek ki, akkor mindenki ott találhat.

Az otthon egyetlen tereméből, illetve szobából áll. A falak mellett körben székek vannak, mint a rendelőkben, és négy asztalhoz lehet még leülni.

Tele a terem

Mosolygós, barátságos és fiatal a gondnoknő, Bakri Imréné, akire az öregeket és a napközi vezetését bízták. — Harmincan látogatják rendszeresen, akik természetesen ebédjogosultak is. Téli, a fűtési szezonban többen is bejárnak, s akkor

egész nap tele a terem. Többeségük nyugdíjas, 500—600 forinttal, másik részük közegélyes. Az ebédterítés is eszerint oszlik meg. Van ingyenes, 50 és 100 százalékos térítés. Az ilyen ebéd ára 5 forint 40 fillér.

— Sokan „pályáznak” a napközis tagságra?

— Hát eléggé. A felvételt a tanács dönti el. A legraszorultabbak kapnak segélyt is. Sokat járok családlátogatásra, megnézni otthoni körülményeiket.

Boriska néni és a többiek

— S miből áll a szórakozás?

— Van rádió, tévé, társasjátékok, folyóiratok, könyvek.

— S mennyi a könyv?

— Ötvennégy darab. Ez bizony kevés.

Az öregek? Van, aki csak az ebédért jön, s elcsoszog, vannak, akik jóízű terefereket folytatnak a tisztára mosott függönyök alatt.

Boriska néni a fonalmentől nyugdíjas. Főbérlési lakása van, de jobbára itt ül-dőgel. Az ebéddel minden-keppen elégedett.

— Ez a második otthonunk. Jól érezzük magunkat — mondja szomszédja, Szalma Rezsőné. Ő is egyedül maradt. Férje után nyugdíjas.

— A tévét, rádiót nézik, hallgatják?

— Igen. Csak azt szeretjük, ami az öregeknek való. Olyan meg kevés van. Inkább olvasni szeretek.

Balogh Mihály és Mintz János, azaz Mihály és János bácsi is régóta vendége a napközinek. Haza-hazamennek, mikor milyen az elfoglaltságuk. János bácsi szobor volt. A ruhákon megromlott a szeme, meghajlott a háta, megkopott a keze. Azért még dolgozott odahaza.

A „művész úr”: Horváth bácsi. Nyolcvannégy éves és aranykoszorús énekkari tag. 1897-ben kezdett kórusban énekelni. Azóta is szenvedélyesen csinálja. Sok énekkarnak volt tagja Szegeden, jelenleg az építők kórusában énekel.

— Ezenkívül mit szeret?

— Énekelni, táncolni, jönni, menni, látni. Nem bírok én egy helyben sokáig ülni, kérem. Csak azt szeretem, akiben kedély lakozik. Mostani feleségem a harmadik asszony. Húszonhat évvel fiatalabb nálam — dicsekszik Horváth bácsi, aki egyébként csak ebédelni jár ide, mert felesége beteg.

Kocsis néni is állandóan sürgő, forog, jön-, megv. Két évtizede már, hogy itt, illetve ilyen helyeken él. Szívesen segít a többieknek.

— Egyedül vagyok, nincs senkim. Szeretek máskalni, mindig csinálni valamit. Olvasni pedig csak a Ludast, mert megnevetet. Máshoz nincs is türelmem.

— És vasárnap?

— Akkor rövidebb itt a nyitvatartás. Délután meg kiülünk ide a temetőbe. Összebújunk, beszélgetünk, ha szép az idő.

Sokan vannak

Néhányan azt mondták, ne írjam ki a nevüket, minek az. Pedig csak a kószót és a gondoskodást dicsérték.

Tizenketten olyan betegek, hogy nem tudnak bejönni az ebédjükért. A többiek, akik arra laknak, elviszik nekik. Látogatják, segítik egymást.

A gondnoknő új, bővebb helyiségről beszélt, amit a tanácsnál ígérték napközinek. Az első kerületben ugyanis megszűnik, talán majd azzal együtt lesz. Kell is a bővebb hely, mert sokan vannak a kicsi öregek...

Jakab Ágnes

Új politikai dokumentum-műsorok a rádióban

Érdekes dokumentum műsorokkal jelentkeznek a közeljövőben a rádió. Október végén kezdik meg a Helyünk a világban című négyrészes dokumentum műsor sugárzását. Írói a magyar külpolitika elmúlt tíz esztendejének eseményeiről számolnak be.

Érdeklődésre tarthat számot az október 21-én Lady Bird milliód címmel elhangzó dokumentum adás, amely a Johnson vagyon történetébe ad bepillantást. Egy másik műsor — ezt november 1-én sugározza a rádió — John-

son féliodoben címmel hangzik el. A Johnson-sorozat harmadik anyaga Lobbysták a szenátusban címmel Bakernek, Johnson egykori titkárnak és Dodd szenátornak a viselt dolgaiat eleveníti fel. November 22-én lesz három éve, hogy a texasi Dallasban Kennedyt meggyilkolták. Ebből az alkalomból szintén érdekesnek ígérkező dokumentum műsort mutatnak be.

Október utolsó napjaiban a rádió a Ben Barka dossziéval ismerteti meg a hallgatókat.

RÁDIÓMŰSOR

SZOMBAT
Kossuth Rádió
4.30 Hírek Időjárás. 4.32 Hajnaltól reggelig... 4.45 Falurádió. 5.00 Hírek. 5.30 Reggeli krónika. 6.00 Hírek. 6.30 Hírek. 7.00 Reggeli krónika. 7.15 Körzeti időjárás. 7.30 Új könyvek. 8.00 Hírek. 8.05 Műsorismertetés. 8.20 Lányok asszonyok. 8.40 Zongoramuzsika. 9.20 Orvosi tanácsok. 9.25 Verbunkosok. népdalok. 10.00 Hírek. 10.10 Operarészletek. 10.45 Nagypapák és unokák. 11.15 Szimfonikus zene. 11.57 Hallgatónk figyelmébe! 12.00 Hírek. 12.15 Operett-részletek. 13.00 A budapesti színházak műsora. 13.03 Ebédelő. 13.18 Liszt-dalok. 13.45 Néhány perc tudomány. 13.50 Hirdetőszo. 14.05 Mi történt a héten a nagyvilágban? 14.20 Új operalemezekből. 15.00 Hírek. 15.15 Csak fiataloknak! 16.00 Hét vége. Közben: 17.00 Hírek. 17.05 Villanófényben. 17.42 Rózsahegy. Kálman emlékeztet. 18.18 Zenekari muzsika. 19.00 Esti krónika. 19.25 Népdalcsokor. 19.54 A kaktusz

virága. Vígjáték. Közben: 21.00—21.05 Hírek. 22.10 Hírek. 22.25 Szombat. 22.40—0.25 Tánclon-junk! Közben: 24.00—0.10 Hírek. Időjárás

Petőfi Rádió
4.30—7.58 Azonos a Kossuth Rádió műsorával. Közben: 6.20—6.30 Torna. 10.00 Könyvzene. 12.00 Operarészletek. 12.50 Közgazdászszemle. Angliában. 13.00 A Magyar Rádió és Televízió énekkara énekel. 13.15 Orvosi tanácsok. 13.20 Népi muzsika. 13.47 Vízálási-teljesítés. 14.00 Hírek. 14.08 Fűvészek táncritmusa. 14.58 Ofrancia szépművésze. 15.00 Szimfonikus zene. Közben: 16.00—16.05 Hírek. 16.47 Heten voltak. 17.20 A zenekar története. 18.00 Hírek. 18.10 Kalendárium. 18.45 Félvezető. 19.25 Jó éjszakát, gyerekek! 19.35 Igor Oiszhra hercegdörmög. Közben: 20.30—20.50 Esti krónika. 21.35 A mű és közönsége. 21.50 Népi muzsika. 22.25 Operarészletek. 22.56 Ügétverseny-eredmények. 23.00—23.15 Hírek Időjárás.

TELEVÍZIÓMŰSOR

16.03 Ki minek mestere? Fiatal esztétájosok szakmai versenyeinek második fordulója. 16.33 Kukkantó. 17.20 Hírek. 17.25 Ki minek mestere? A fiatal esztétájosok versenyeinek folytatása. 18.25 A költészet napja! Budapest. Aragon. A Dauphin téri szerető (f.s.n.). 18.40 A TV jelenet. Aktuális hírműsor. 19.20 Esti mese. 19.30 Tv-híradó. 19.50 Miért halt meg Philip Martin? Magyarul beszélő angol bűnügyi film. (II. rész.) (14 éves felidőseknél) 20.40 „Az élet szép” Tenéked magyarázom? Derűs

est. Heitai Jenő műveiből. 22.20 Tv-híradó II. kiadás. **Jugoszláv televízió**
9.40 Iskola-tv. 4.50 Iskola-tv. 17.10 Hírek. 17.15 Bábjáték. 17.35 Hol van mi lehet. 17.50 Róport-műsor. 18.10 Népi muzsika. 18.25 Műsorismertetés. 18.30 Tv-üldön-ség. 18.45 Félvezető. 19.25 A világ körül. 19.10 Operarészletek. 19.40 Reklámok. 19.54 Jó éjszakát, gyerekek! 20.30 Tv-híradó. 20.30 Filmszéria. 20.50 Szórakoztató műsor. 21.50 A Inric-sorozat. 22.05 Bonanza. Sorozatfilm. 22.55 Tv-híradó.

Facsemeték

megérkeztek nagy választékban kaphatók: almák, körte, kajszi, őszibarack, meggy, cseresznye, szilva, csemeték és különböző fajták csemetéi szőlőtőlványok. Árúsítás a Szegedi Földművelésügyi Minisztérium Marx téri felvásárlótelepén (volt MEZŐKER-tel-p). S. 98 553

Vásároljon rózsatövet

a legnagyobb fajta, élettartamú nagy választékban kapható a Szegedi Földművelésügyi Minisztérium Marx téri felvásárlótelepén (volt MEZŐKER-tel-p). S. 998 552

Kukorica

nagy mennyiségben eladó. Erd.: Petőfi Tsz. Rőszke. Telefon: 30. xk. 14 040